

VESTIR LA MODA. Modes de vestir a les terres de Lleida (segles XVIII-XX)

LA ROBA TÉ MOLTA TELA!

Un dels grans canvis va ser l'evolució de la maquinària per a fer teixits, que passaria d'un procés tradicional a un mecanitzat que produïa més quantitat de tela i més ràpidament.

Els productes que s'utilitzaven són:
Per les robes quotidianes: llana, cànem, lli.
Per les robes de luxe: seda, vellut.

La tela més moderna va ser el cotó que permetia fer tant teixits estampats com llisos molt assequibles, fent-la molt atractiva per a tothom.

La roba tenia un valor molt preuat, perquè inclús es podia deixar en herència d'una generació a l'altra. A l'exposició es poden veure molts exemples de capítols matrimonials, que eren documents on es deixava per escrit quines robes aportava una dona en el moment del seu casament com a un dels objectes de valor que tenia.

Aquesta roba tant podia ser per vestir (bruses, faldilles, sabates, mocadors, barrets...) com roba per la casa (estovalles, cobrellits, tovalloles, llençols, coixins...). Com que era tan valorada mai es llençava o donava la roba, sempre s'arreglava i heretava entre els familiars més propers.

NO ÉS EL MATEIX VESTIR HOMES QUE DONES

Fixa't en els canvis en la manera de vestir d'homes i dones al llarg dels segles:

HOMES

Al llarg del segle XIX
Classes populars: calçó, armilla, gec i barretina.

A finals del segle XIX
Vestit de l'home burgès que s'imposa a totes les classes socials: jaqueta, armilla, pantaló llarg, corbatí, barret o gorra (segons categoria social).
És un vestit que encara perdura avui dia!

DONES

Segle XVIII i durant bona part del segle XIX
Classes populars: gipó o cosset, faldilla i mocador.

Darreres dècades del segle del XIX
Bruses amples i molt decorades (lluents, puntes, blondes) però embarnillades.

A mida que ens endinsem al segle XX, vestits més amples i lleugers, faldilles més curtes, robes menys pesades, i ara ja sense barnilles, buscant comoditat.

MIRA L'ETIQUETA!

Mira les etiquetes de la roba que dus posada. Contesta aquestes preguntes:

- Quina composició té?
- Està feta amb els productes que es feien servir fa dos segles? Quins són iguals i quins no?
- On està feta la roba?

LA MODA CANVIA... TANT?

Observa aquestes fotografies de roba interior de dona. Et sembla que alguna s'assembla a l'actual?

Ara fixa't en aquest vestit del segle XVIII. ¿Et sembla que si el portés una actriu a la propera cerimònia d'entrega de Premis Oscar es veuria molt antic?

viso, tapacotilla, calçó

QUÈ ÉS AQUESTA CAPSA?

Sabent què és el que aportaven les dones a la família quan es casaven, què creus que hi posaven dins aquest bagul anomenat "caixa de la núvia"?

Es fa el mateix actualment?

A mesura que al segle XX la roba és cada vegada més barata, què creus que passa?

LA ROBA TÉ MOLTA TELA!

Veiem que homes i dones porten roba ben diferent. Elles són les que duen vestimenta més incòmoda però més visible, perquè la dona en realitat mostrava públicament el prestigi dels homes. Quant més prestigi volia mostrar un home, més engalanada anava la seva dona.

MODA PER A TOTS

La moda, com tantes altres coses, ha anat democratitzant-se. Amb això volem dir que cada vegada estava més a l'abast de tothom i mica en mica es va anar estenent per tot arreu. Al segle XVIII i XIX les novetats en moda eren més patents a les ciutats que als pobles, on costava més d'arribar, en part per les dificultats d'accés dels transports (a les ciutats arribava el ferrocarril). Els comerciants que anaven als mercats i fires ajudaven a transmetre-les als llocs de més difícil accés.

Els moviments higienistes de principis del segle XX van afavorir una manera de vestir menys cenyida i van eliminar la cotilla, una peça de roba imprescindible per les dones fins llavors per definir més marcadament la cintura i els malucs. Mica en mica els dissenys es faran més simples i seran molt ben acollits per les classes populars, mentre que a les dones de classe alta els costarà més deixar d'utilitzar-les.

El gran èxit del vestit Sastre, similar al vestit dels homes, serà una clara mostra del canvi en la manera de vestir especialment de les dones al llarg del segle XX.

L'arribada de noves tendències en la roba arribava als pobles especialment en ocasions festives importants com ara un casament, en què la gent es feia roba nova seguint les pautes de més prestigi, sobretot de París.

La democratització de la moda també va ser afavorida per la facilitat de fabricar roba de cotó amb estils i dibuixos molt variats a finals del segle XVIII i l'ús de la màquina de cosir domèstica a finals del segle XIX.

DONES AMB ROBA O AMB DRETS?

Si posem en relació els drets de les dones i l'ús que es feia del seu cos i la manera de vestir per mostrar prestigi podem veure que d'alguna manera se l'estava utilitzant. Per què creus que en situacions així es parla de cosificar les dones?

Mira com anaven vestides al camp i tria els adjectius que millor ho defineixen:

- còmode
- cenyit
- lleig
- incòmode
- bonic
- fàcil de posar
- calorós

Afegeix més adjectius si en trobes més que els puguin definir.

LA REVISTA DE MODA

La publicació de revistes de moda va ajudar a fer arribar les tendències a més zones geogràfiques. Compara com eren les revistes de principis de segle XX com la Feminal, amb una d'actual com la Vogue:

- Qui surt a la portada?
- Com van vestides?
- Quines parts del cos cobreixen?
- Com és la roba que porten?

La moda canvia... tant?
Els visors i els camions encara es fan servir malgrat que els teixits canvien en l'actualitat. El calçó no es fa servir! les samarretes interiors avui dia són molt més ajustables al cos. El vestit en realitat no es veu tan antic oi? Si més no veiem que la roba de vestir conserva molts dels elements de la roba de fa uns segles que no podem passar per alt.

Dones amb roba o amb drets?
Utilitzar les dones com a elements per mostrar l'estatus o la categoria social, fent que es vesteixin com marquen unes pautes socials enlloc de com elles voldrien, és cosificar-les. Es tractar-les com a objectes enlloc de persones amb criteri propi.

Els adjectius que millor defineixen els seus vestits són: cenyit, incòmode, bonic, calorós.

La revista de moda
La moda ha passat d'estar centrada en un àmbit geogràfic més proper a un de més internacional, com ens mostra aquesta portada de la revista Vogue, que s'inspira en el continent africà. La roba de les dones del segle XIX i principis del XX que els cobria la major part del cos ja no és l'actual, així com els teixits que no són tant gruixuts.

Mira l'etiqueta!
L'objectiu de la pregunta és que pensem en quins materials encara es fan servir per la roba actual de cada dia. El cotó i el llè són habituals, el vellut i la seda no tant. El cànem és molt poc freqüent i també trobem nous materials com ara els teixits sintètics.

Mirant l'etiqueta també podem veure que es fabriquen en països llunyans cosa que fa uns segles no passava, es produïa ben a prop dels llocs de venda o com a màxim a Europa (França, Anglaterra, Flandes...).

Què és aquesta capsa?
La caixa de la núvia era el moble on desava tota la roba personal i de la casa i que se l'endia a la casa on anava a viure quan es casava.

Actualment, encara que quan una parella comença a conviure pot necessitar roba nova per la casa, pot comprar-la de nou o recollir-ne alguna de la família. Però en tot cas la roba personal i de casa no són objectes tant preuats en l'actualitat.

Avui dia la roba no té tant valor, a les cases també costa trobar gent que arregli roba o sàpiga cosir-la. El cost és molt més barat i fa que no li donem el mateix valor.